

Секція 2

**ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ СТАНУ ВОДІЯ
ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ**

Тягленко В. Р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»
Науковий керівник: Желтухін О. В.

Актуальність. Щорічно у світі, за даними ООН, внаслідок дорожньо-транспортних пригод гине понад 1,2 мільйона осіб, від 20 – 50 мільйонів зазнають травм, а сумарні економічні втрати перевищують 500 млрд. доларів. Величезний збиток, який завдає державам дорожньо-транспортного травмування, дозволяє віднести його до основних загроз сучасності. Як показує практика, понад 80 відсотків усіх ДТП трапляється з вини самих водіїв. Дослідження показують, що водії, які перебувають за кермом без відпочинку протягом чотирьох годин, час реакції погіршується відразу на 50%. А якщо керувати машиною без перерви на шість годин, то ризик потрапляння в аварію подвоюється [1].

Поки вводяться окремі заходи щодо безпеки автолюбителів, у країнах Євросоюзу планується запуск загальної системи eCall, яка в ручному або автоматичному режимі зможе сповіщати рятувальні служби про аварійну ситуацію [2].

Система обробляє отримані дані та у разі виявлення будь-яких відхилень від норми видає попередження.

Дослідники пояснюють, що аритмія та прихована ішемія міокарда найчастіше призводять до найважчих наслідків: раптової смерті водія чи серйозної дорожньо-транспортної пригоди. Тим часом аналіз електрокардіограми та серцевого ритму дозволяє виявити негативні зміни у стані людини за дві години до настання можливого критичного стану.

Компанія NeuroSky, розробила датчики, що вбудовуються в підголівники крісла водія.

Датчики NeuroSky здатні відстежувати мозкову активність водія навіть через тканину підголівника. Нова система компанії по сигналах з датчиків здатна відрізнити мозкові хвилі дрімаючого або засинаючого водія від хвиль при нормальній активності головного мозку [3].

Не виключено, що в перспективі ці системи увійдуть в оснащення сучасних автомобілів. Вони дозволять знизити ризик раптової смерті водія та зменшити кількість ДТП, пов'язаних із погіршенням його фізичного стану.

Тому забезпечення точної ідентифікації психофізичного стану водія транспортного засобу є актуальним.

Метою даної роботи є дослідження сучасних безпечних і точних методів вимірювання психофізичного стану водія транспортного засобу.

Особливо актуально ця задача стоїть для систем безпеки керування великовантажними транспортними засобами і пасажирськими автобусами тому, що ДТП з участю вище зазначених транспортних засобів мають як правило важкі наслідки з великою кількістю постраждалих. Задача контролю психофізичного стану водія транспортного засобу стоїть дуже давно і люди можуть вирішити цю задачу різними способами. Використання того чи іншого способу дає можливість вирішити цю задачу і додатково контролювати неадекватні стани водія транспортного засобу.

Основні положення. Дослідження використання сучасних методик визначення психофізичного стану водія, та вплив природних та штучних факторів на точність визначення стану водія транспортного засобу.

Висновки. Метою представленої роботи є підвищення безпеки руху транспортних засобів на дорогах загального користування шляхом автоматизації процесу визначення стану водія з використанням безконтактних засобів контролю. Для досягнення поставленої мети визначено організацію та архітектуру апаратно-програмної системи для контролю стану водія транспортного засобу.

Список літератури

1. Статистика причин ДТП. *Судово-юридична газета в Україні*. URL: <https://sud.ua/uk/news/ukraine/270012-glavnye-prichiny-dtp-s-postradavshimi-v-ukraine-v-2023-godu-statistika> (дата звернення 5.10.2023);
2. Реакція водія та її вплив на аварійність. *Аварії*. URL: http://avarii.com/info_5 (дата звернення 12.10.2023);
3. Система контролю за станом водія. *Автотачки*. <https://uk.avtotachki.com/opisanie-i-princip-raboty-sistemy-kontrolya-ustalosti-voditelya>. (дата звернення 18.10.2023).

Відомості про авторів

Тягленко Владислав Русланович, магістрант кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки, НАУ «ХАІ», v.tyaglenko@student.csn.khai.edu

Желтухін Олександр Васильович, ст. викладач кафедри комп'ютерних систем, мереж і кібербезпеки, НАУ «ХАІ», a.zhelstukhin@csn.khai.edu